

“నేను ఆక్షేపిస్తున్నాను!”

(3:1-8)

యూదులకు రక్షణ¹ అవసరమనే దానిపై కేంద్రికరించే భాగాన్ని ఈ పారం తీర్మానిస్తుంది. అన్యజనులు నశించారు అని స్థాపించడానికి అపొస్తలుడు సగం అధ్యాయాన్ని, అంటే, 15 వచనాలను తీసికొన్నాడు (1:18-32). యూదులపై అతని నేరారోపణకు రెండంతలకంటే మించి తీసికొన్నాడు - ఒకటి ముప్పాతికి అధ్యాయాలు: 37 వచనాలు (2:1-3:8). ఈ వ్యత్యాసమందుకు? వారు పాపులని అంగీకరించడానికి యూదులకు రెండంతల కష్టమైనందున కాబోలు.

ఈ పాఠానికి మూల వాక్యం 3:1-8. ఇది తేలికైన లేఖన భాగం కాదు. “ప్రతిక అంతచీలో వ్యాఖ్యానించడానికి యిది (బహు కష్టమైన) కష్టతరమైనదని” 3సుండి 8 వచనాలను Douglas Moo పిలిచాడు.² ఊహించబడి యూదుల ప్రత్యర్థినుండి ఆక్షేపణలకు బదులిచ్చే సంభాషణ రూపాన్ని పోలు ఉపయోగించినట్టు ఎక్కువ మంది రచయితలు అంగీకరిస్తారు. ఏదియొలాగున్నా, ఎవరు “మాట్లాడుతుంది” అనేది ఎల్లప్పుడు స్పష్టంగా ఉండదు - పోలా లేక ప్రత్యర్థియా. పైగా, అటు ఆక్షేపణలుగాని, యటు జాబాలు గాని బహు క్లప్పమైనవి, చెప్పబడిన ఖచ్చితమైన పాయింట్లకు సంబంధించి కొంత ఊహ అవసరమైయుంటుంది. ఏది కాకపోయినా, యూదుల వ్యతిరేకతను నోరు మూయించడానికి అపొస్తలుని ప్రాధమిక ఉద్దేశం తేటగానే ఉంటుంది (2:1; 3:19లను చూడు).

ఆక్షేపణలకు సంబంధించి, యూదుల సమాజ మందిరాల్లో అతడు ప్రసంగించి నప్పుడు, పోలు విన్న శ్లేష వ్యాంగ్యమువంటిపై యుండవచ్చు (అపొస్తలుల కార్యములు 13:14; 14:1; 17:1, 10; 18:4; 19:8 చూడు). నేను పుర్వటైమ్ ప్రసంగించ నారంభించినప్పుడు, కొన్ని ప్రశ్నలు, వాదాలు మాటి మాటికి అవే వస్తుంటే, ఆశ్చర్యపోయే వాడిని. “పీటికి జాబాలు నేను కార్డుల మీద ప్రింటు చేయించాలి. అప్పుడు ఎవరినైనా ఎదురోష్టపలసి వస్తే, వారికి ఆ కార్డును చేతికి యివ్వచుచ్చ. దానివలన మా యిర్దరికి చాలా సమయం కలిసివస్తుంది!” అని నేను తలంచేవాడిని. ఇది నాకు నేను వేసికొన్న ఒక ((ప్రయివేట్)) వ్యక్తిగతమైన జోక్ - అయితే నీవు దీర్ఘ కాలం ఉపదేశిస్తూ ఉంటే, నేను అనేదేమా నీకు తెలుస్తుంది. సంవత్సరాల తరబడి అదే ఆక్షేపణలను మాటి మాటికి అడుగుతూ ఉంటే, పోలు వింటూ ఉండేవాడేమా. తాను క్రెస్తువుడు కాకముందు తానే స్వయంగా చేసిన ఈలాటి విమర్శయ అయ్యండవచ్చు.

ఆక్షేపణ: “పొలా, నీవు దేవుని నిబంధనను అలక్కం చేస్తున్నావు!”³ (3:1, 2)

ఆక్షేపణ (3:1)

రెండవ అధ్యాయపు అంతంలో, మోషే ధర్మశాస్త్రమును కలిగియుండడం, సున్నతి పొందియుండడం అనేవి వారికి రక్షణను అభయంగా యివ్వాలేవ (2:17-29). అతని రక్షణ ప్రశ్నార్థకంలో ఉన్నట్టు మత భక్తిగలవానికి నీవు ఎప్పుడు చెప్పినా, నీవు వివాదాన్నే క్రొత్తగా కొని తెచ్చుకుంటావు. ఈలాటి “ప్రత్యుత్తరం” విషయంలో మనం ఆశ్చర్యపడ నవసరం లేదు: “అట్లయితే యూదునికి కలిగిన గొప్పతనమేమి? సున్నతివలన ప్రయోజనమేమి?” (3:1).

“ప్రయోజనము” అనేది *perissos* అనేదానినుండి తర్జుమా చేయబడింది. *Peri* అనేది విభక్తుర్థకము “పైన.” *Perissos* “ఎంతో ఎత్తులో ఉన్న” దానిని సూచిస్తుంది.⁴ “ప్రయోజనము” అనేది *opheleia* “వృద్ధిచెందు” అనే అర్థమిచ్చే⁵ మూల పదంనుండి వచ్చింది. *Opheleia* ఒకనికి కలిగిన దానికి చేర్చునిది లేక వృద్ధిచేయు దానిని సూచిస్తుంది. *Perissos* మరియు *opheleia* అనేవి ఒక విషయాన్ని రెండు విధాలుగా చెప్పేవై ఉన్నాయి. “నీవు చేపేసి నిజమైతే, యూదుడైయుండడంలో విశేషముంది?” అని పోలు యొక్క ఊహలోని ప్రత్యుధి అడుగుతున్నాడు.

యూదులకు సంబంధించినంతమట్టుకు, 2వ అధ్యాయంలోని పోలు మాటలు, దేవుడు వారితో ఒపు దీర్ఘ కాలం క్రింద చేసిన నిబంధనలై ప్రతిచించింపజేయబడ్డాయి. దేవుడు వారిని సమస్త భూజనులలోనుండి వేరుచేసి, వారికి ధర్మశాస్త్రమును, సున్నతియను గురుతును యిచ్చియున్నాడు. దానియంతటిలో ఏమే లేదని పోలు అంటున్నాడా?

జవాబు (3:2)

రెండవ అధ్యాయంలోని బలీయమైన మాటల తరువాత “యూదుడుగా ఉండడంలో గొప్పతనమేముంది?” అని పోలు జవాబు చెప్పాలని మనం ఎదురు చూస్తాం. దానికి బదులు, “ప్రతి విషయమందును అధికమే” అని అతడు బదులిచ్చాడు (3:2ఎ). ఏ “గొప్ప” అధికృతలు, ప్రయోజనాలు పోలు మనస్సులో ఉన్నాయి? “మొదటిది, దేవోక్తులు యూదుల పరమ చేయబడేను” అని అతడన్నాడు (2బి వచనం).

“మొదటిగా,” అనడంలో పోలు పెద్ద జాబితా యివ్వబోతున్నాడేమో అనే భావన కలుగుతుంది - ఈ జాబితా 9వ అధ్యాయం వచ్చేవరకు కన్నించదు (4, 5 వచనాలు చూడు). ఇక్కడ, మాటలు కేవలం పరిచయం కొరకైనవే కావచ్చ (RSV చూడు), “అతి ప్రాముఖ్యమైన [అధికృత] అనే” భావముంది (KJV చూడు).

యూదులకును అత్యంత ప్రాముఖ్యమైన ఆధికృత ఏదంటే, “దేవోక్తులు వారి వశము చేయబడ్డాయి.” “దేవోక్తులు” అనేది *logia*నుండి తర్జుమా చేయబడింది. *Logos* (“వాక్యము”)⁶ అనేదానికి కుదింపబడిన రూపమైయున్నట్టు అనేకమంది పండితులు తలంచుతారు. “దేవోక్తులను” “దేవుని (క్షుప్త పలుకులు)గా” AB సూచిస్తుంది. దేవునితో

సన్నిహితమైన దేవుని ప్రత్యక్షత యొక్క స్వభావాన్ని ఏకైకంగా సూచించడానికి ఈ రూపం ఉపయోగించియుండవచ్చు). “దేవుని వాక్యాలే” అని NIV అంది. *Logia* అనేదాన్ని యూదుల లేఖనాల్లోనీ ఒక భాగానికి మాత్రమే కొండరు పరిమితి చేస్తారు, కానీ “పాత నిబంధన అంతటిని” ఈ పదం సూచిస్తుందని తీర్మానించడంలో John MacArthur రైట్ ఉండవచ్చు.⁷

James R. Edwards ప్రాసిందేమంటే, “దేవుని ప్రత్యక్షత కేవలం ఎక్కడంటే అక్కడ జరుగదు. దానికి యిష్టమైన ఎక్కడైనా ఎప్పుడైనా మానవజాతి దేవుని ఆనందట్టి పిలువలేదు. దేవుడు ... తన్నుతానే బయలుపరచుకోవాలి.”⁸ ఈ సందర్భంలో, ఆయన తనకు తానును, మరియు తన చిత్తమును యూదులకు తెలుపుతున్నాడు. దేవుని విధులు, ప్రపచనాలు, వాగ్గానాలతో వారు దీవించబడ్డారు. ఆయన విధులు ఎలా జీవించాలో వారికి తెలిపాయి; ఆయన వాగ్గానాలు - మేసీయ వైపు సూచించాయి; ఆయన వాగ్గానాలు ఎడతెగని కాపుదలను వారికి అభయమిచ్చాయి. “అన్ని నిధులను మించిన నిధికి సంరక్షకుడిగా” దేవుడు యూదా దేశాన్ని చేశాడు.⁹

రచనలో ఉన్న ఈ నిధిని ... తన్నుతానే దేవుడు తేటగా బయలుపరచుకొన్న దానిని, మానవ జాతినుండి దేవుడు ఏమి ఎదురు చూస్తున్నాడో దానికి సంబంధించిన సరియైన ఉపదేశాన్ని కలిగియుండడంలో ఆధిక్యత ఏమియు లేదా? చీకటిలో యిష్టరు మనుష్యులు తమ మార్గాన్ని కనుగొన ప్రయత్నిస్తున్నారనుకొండాం. ఒకనికి కేవలం మకమకలాడెదు కాంతిహీనమైన దీపం ఉండగా మరియుకనికి బలీయమైన శక్తివంతమైన వెలుగు తన తోపను వెలిగిస్తుంది.¹⁰ క్రిస్తు రాక ముందు మొదటి దానిని అన్యజనులకును, రెండవది యూదులకును పోల్చాడు. ఆధిక్యత ఎవరికి ఉంది? వాస్తవంగా కాంతివంతమైన వెలుగుగలవానికి. “స్వయంగా దేవుని మాటలు గలవారు” యూదులే.

ఏదియెలాగున్నా కేవలం ఆధిక్యత ఉన్నరం మాత్రానే విజయం గ్యారంటీ కాదు. విద్యులేనివానికంటే మంచి విద్యగలవానికి ఉండవచ్చు. అయినప్పటికిని, సాంప్రదాయమైన విద్య కొంచెన లేక అసలు లేనివారు చెప్పాడోడగ విద్యగలవారికంటే ఎక్కువ సాధించారు - ఎందుకంటే వారు ఎక్కువగా కష్టపడ్డారు. క్రీడలలో, బలీయమైన దేహంతోను, సహజమైన క్రీడల సామర్థ్యంగలవానికి తక్కువ సామర్థ్యం గలవానికంటే ఎక్కువ ఆధిక్యత ఉంటుంది - కాని ఆతి గొప్ప తీర్మానాన్నిజట్టి రెండవవాడే మొదటివానిని కొన్నిసార్లు క్రేపంగా చేయవచ్చు. అలాగే, “దేవోక్తులు” కలిగియున్నందున అన్యజనులపై యూదులకు ఎంతో పౌచ్ఛయిన ఆధిక్యత ఉంది - కాని దేవుడు తమకు ప్రసాదించిన అత్యధికమైన దానిని ఉపయోగించుకొనడంలో యూదులు తప్పిపోయారు.

“దేవోక్తులు వారి పరమ చేయబడిన” సంగతిని యూదులు గ్రహించడంలో తప్పిపోయినట్టున్నారు. “పరమ చేయబడెను” అని తర్వాతూ చేయబడిన పదం యొక్క మూలము *pisteuo* - “నమ్మడం” అనేదానికి మామూలు పదం. (త్వరలో దీని వద్దకు తిరిగి వద్దాం.) చురుకులేని విధానంలో ఆ పదం వాడబడినప్పుడు, ఆ మాటకు అర్థం “తో అప్పజెప్ప.”¹¹ “అప్పజెప్పదమనేది” “సాంతగాని తనంనుండి గృహ నిర్వాహకతాన్నికిని, ధర్మశాస్త్రం సాత్తుగా ఉండడంనుండి, బాధ్యతకు తరలించడాన్ని నోక్కి

చెప్పుతుంది.”¹² యూదులు వాక్యానికి మంచి గృహ నిర్వహకులు కారు. ఒక కాలంలోనేతే, వాస్తవంగా వారు దాన్ని పోగొట్టుకున్నారు (2 దినశ్వత్తాంతములు 34:14-33 చూడు). క్రీస్తువారు వచ్చే సమయానికి, దేవుడు అనుగ్రహించిన ఆజ్ఞలకంటేను మనష్యులు కల్పించిన పారంపర్యాలను ఎక్కువ ప్రాముఖ్యంగా ఆలోచిస్తున్నారు (మత్తయి 15:1-9 చూడు). “లేఖనములను మీరు గ్రహింపరు” అని యూదా మత నాయకుల ఒక గుంపతో ప్రథమైన యేసు మొండిగా చెప్పారు (మార్కు 12:24).

ఆక్షేపణ: “పోలా, నీవు దేవుని విశ్వస్యతను త్రశ్శిస్తున్నావీ!” (3:3, 4)

ఆక్షేపణ (3:3)

యూదులు ధర్మశాస్త్రాన్ని ఆచరించడంలో తప్పిపోయారనేది మనలను రెండవ ఆక్షేపణకు తెచ్చింది: “కొండరు అవిశ్వాసులైననేమి? వారు అవిశ్వాసులైనందున దేవుడు నమ్మతగినవాడు కాకపోవునా?”¹³ ఆట్లనరాదు”¹⁴ (3 వచనం).

2, 3 వచనాలలో శోలు మాటలపై ఆటలు ఆంగ్రంలో కంటే గ్రీకులో ఎక్కువ తేటగా కన్నిస్తాయి: “నమ్ము,” “నమ్మకము” అనే పదాలు తిరిగి చెప్పబడ్డాయి (*pisteuo, pistis*). వాక్యంతో యూదులు (ఒక రూపమైన *pisteuo*) “అప్పగింపబడ్డారు,” కాని వాక్యమును (ఒక రూపమైన *pisteuo*ను) వారు “నమ్ములలో” తప్పిపోయారు. వారి “అప నమ్మకము” (*pistis*కు వ్యతిరేకము) దేవుని “విశ్వస్యతను”¹⁵ (*pistis*ను) వ్యతిరేకిస్తుందా? మాటలపైన ఈ ఆటను మనం ఈ విధంగా వ్యక్తపరచవచ్చు: “ఆయన వాక్యంతో యూదులు నమ్మకంగా ఉండాలని ఎదురుచూడబడ్డారు, కాని వారు విశ్వాస ఘాతకులయ్యారు. వారి విశ్వాస ఘాతకత్వం దేవుని విశ్వస్యతను నిర్దకం చేస్తుందా?”

ఈ ఆక్షేపణను LB యిలా చెప్పతోంది: “నిజమే, వారిలో కొండరు [యూదులు] విశ్వాస ఘాతకులే, కాని కేవలం వారు దేవుని వాగ్దానాలను అతిక్రమించినందున, దేవుడు [వారికి] తన వాగ్దానాలను మీరియున్నట్టు దాని అర్థమా?” ఊహింపబడిన ఎదిరి శోలను యిలా అడుగుతున్నట్టున్నాడు, “పూర్వ కాలమందు తన ప్రజలకు చేసిన నిబంధన విషయంలో విశ్వాస ఘాతకుడైయున్నట్టు నీవు దేవునిపై నేరం మోపుతున్నావా?”

జవాబు (3:4)

9నుండి 11 అధ్యాయాలవరకు శోలు ఈ ప్రశ్నను వివరంగా చర్చిస్తున్నాడు. ప్రస్తుతానికి, దేవుడు విశ్వాస ఘాతకుడైయుండే అవకాశం గుఫ్తం చేయబడిన దానికి బధులిస్తున్నాడు. అతని జవాబు తీవ్రమైనది: “అట్లనరాదు!” (3:4ఎ). “అది ఎన్నటీకి కూడదు!” అనేది *me genoito* అనే ప్రయోగానికి అక్షరాధమైన తర్జుమాయైయుంది, “గ్రీకులో సాధ్యమైన, మహో బలీయమైన వ్యతిరేకత.”¹⁶ శోలు ఈ మాటలను మరల మరల ఉపయోగించాడు (3:6, 31; 6:2, 15; 7:7, 13; 9:14; 11:1, 11),

ఉత్తరంలో నింపబడ్డ తీవ్రతను అది సూచిస్తుంది.

Me genoito అనే ప్రయోగంలో ఉన్న ఉద్యేగపు లోతును ఆంగ్రెపు మాటలు వ్యక్తపరచవు. NIVలో “ఎన్నటికి కాదు!” NKJVలో “నిశ్చయముగా కాదు!” “God forbid” అంటూ KJV “ఉద్యేగం యొక్క అతి ఎక్కువ తీవ్రతను” చెప్పడానికి ప్రయత్నించింది.¹⁷ CJB ఈలాటి పంధాను ఉపయోగించి: “Heaven forbid!” అని అన్నది. “లేదు, లేదు, వెయ్యిసార్లు లేదు” అని నేనెరిగిన జనులు అంటారు.¹⁸ దేవుడు విశ్వాస ఘాతకుడై ఉంటాడనే తలంపు పట్ల హౌలు బహుగా దిగ్ర్మమచెందాడు. జనులు ఆయనను నమ్మకపోయినందుకు కాదు, ఆయనను మహిమపరచడంలో జనులు తప్పిపోయినందుకు అపోస్తలుడు ఎక్కువ అక్కరను కనుపరచాడు.

హౌలు తన జవాబును కొనసాగించాడు: “ప్రతి మనమ్ముడును అబద్ధికుడగును గాని దేవుడు సత్యవంతుడు కాక తీరడు” (4ఓ వచనం). యూదుల విశ్వాస ఘాతకక్షుము దేవుని విశ్వాస్యతను బాధించిందా అన్నట్టు ఊహలోని ఎదిరి అడిగాడు. జనులు ఏమైయుండాలో అలా ఉండకపోయినా, మార్పు పొందని దేవుని స్వభావం బాధింపబడదని హౌలు జపాబిచ్చాడు (2 తిమోతి 2:13 చూడు). ఉదాహరణకు, భూమిమీదనుస్న ప్రతి వ్యక్తియు తప్పుడువాడైనా, దేవుడు యింకను సత్యవంతుడై ఉంటాడు (Goodspeed)

దేవుడు ఎల్లప్పుడు సత్యవంతుడుగా రుజువు చేయబడతాడనే సత్యాన్ని తిరిగి ప్రవేశపెట్టడానికి, హౌలు కీర్తనల గ్రంథంనుండి కోట్ చేశాడు: “నీ మాటలలో నీవు నీతిమంతుడవుగా తీర్చబడునట్లను నీవు వ్యాజ్యేమాడునప్పుడు గెలుచునట్లను” (4సి వచనం). కీర్తన 51:4 చివరి భాగంనుండి ఈ కొట్టేషన్ తీయబడింది. పాత నిబంధన యొక్క అనేక తర్వాతమాలకు భిన్నంగా హౌలు ఈ వచనాన్ని తర్వాత చేసినట్లన్నాడు. మన తర్వాతమాలు హైబీసుండి పచ్చియుండగా, అతడు గ్రీకు పాత నిబంధన (సిప్పుజెంట) నుండి కోట్ చేశాడు.

కీర్తన 51 పాత నిబంధన లేఖన భాగాల్లో (పాపాలను) ఒప్పుకునే మహా గంభీరమైనదై యుంది. బత్తెబ్బతో చేసిన పాపాన్ని గూర్చి దావీదును ప్రవక్తయైన నాతాను ఎదుర్కొ స్వప్పుడు, అతని పశ్చాత్తాపాన్ని అది రికార్డు చేస్తుంది.¹⁹ కడకు దేవుడు నీతిమంతుడును, న్యాయవంతుడుగా కనబడడం అతని ప్రాథమిక అక్కరయైయున్నట్టు 4వ వచనంలోని దావీదు మాటలు బయలుపరుస్తాయి. “నీ మాటలలో నీవు నీతిమంతుడవుగా తీర్చబడునట్లను నీవు వ్యాజ్యేమాడునప్పుడు గెలుచునట్లను నేను నా పాపాలను ఒప్పుకొంటున్నా” నన్నట్టు అతడు దేవునికి చెప్పుకొంటున్నాడు!

“నీవు వ్యాజ్యేమాడునప్పుడు గెలుచునట్లను” అనే ప్రయోగం కొందరికి వింతగా తోయవచ్చు. “నీవు నీతిమంతుడవుగా తీర్చబడునట్లు” అంటే, నరులు ఎప్పుడైనా దేవునికి తీర్పు తీర్చగలరా? అవును. వారు అనుదినం చేస్తారు - “దీనిని దేవుడు ఎందుకు సంభవించనిచ్చాడు?” అంటూ తమ తలలు ఊగించుతూ ఎగిరి మీద పడేలాటి జనులను నేను చూచాను. ఎంతో మనస్సాగ్నిగల క్రొస్టుల మనస్సుల్లోనికి సహితం సందేహం ప్రాకుకొంటూ పోతుంది. Moses E. Lard యిలా రాశాడు,

పాపం చేయ సామర్థ్యంగలవారముగ మనలను చేసినందుకు; శోధనలకు మనలను తెరచి చూపినందుకు; ఇంకొకరి పాపానికి మనలను మరణానికి లోనగునట్టు చేసినందుకు, కళ్ళ జీవనానికి మనలను నియమించినందుకు; గొప్ప త్రమల మర్యాద మనలను పరిశుద్ధులుగా ఉండగోరినందుకు; భవిష్యత్తును గూర్చి మనకు ఎక్కువగా బయలుపరచనందుకు మనం ఆయన మీద [తప్ప మోపుతాము]. ...²⁰

పోలు పాయింటేమంటే, నరమాత్రులు దేవునికి తీర్పు తీర్ప ప్రయత్నించినను, కడకు ఆయన నీతిమంతుడుగానే తీర్పబడతాడు. సమస్త విషయములలో ఆయన మిక్కిలి న్యాయమంతుడుగాను, నమ్మకమైనవాడుగాను సమస్త జనులు ఆయనను గుర్తించే రోజ్హాకటుంది. ఆయనను “తీర్పులో ఉంచినప్పుడు” ఆయన “తీర్పును గెలుస్తాడు” అని CJB అంటుంది.

ఆక్షేపణ: “పోలా, దేవుని నీతిని నీను తక్కువ అంచనా వేస్తున్నావు!” (3:5, 6)

ఆక్షేపణ (3:5వ-సి)

మూడవ ఆక్షేపణ యిలా ఆరంభమౌతుంది, “మన దుర్బీతి దేవుని నీతికి ప్రసిద్ధి కలుగజేసినయొడల²¹ ఏమందుము?” (5వ వచనం). “యొడల” అనేది “అయినందును” అనే భావాన్ని కలిగియుంది. 5వ వచనంలో మొదటి భాగాన్ని యిలా తర్వాత చేయవచ్చు, “యూదుల దుర్బీతి దేవుని నీతిని ప్రదర్శించినందున”

దాఖీదు పాపము యొక్క ఒక ఘలితము (దుర్బీతి) దేవుడు న్యాయమంతుడు (నీతిపరుడని) సూచించింది (4 వచనం). ఊహించబడిన ఎదిరి తదుపరి ఆక్షేపణను ఈ ప్రతిపాదనతో చెప్పుతున్నాడు: యూదుల విశ్వాసలేమి దేవుని విశ్వాస్యతను తక్కువ చేయలేదు సరిగ్గా, అది దేవుని విశ్వాస్యతను గొప్ప చేసింది. మొదటిగా, బేదం యొక్క రూపంలోనే యిది ఆ పని చేసింది - సరి క్రొత్తగా ఉతీకిన పప్పం - మురికి గుడ్డతో పోల్చితే పరిశుద్ధంగా ఉంటుంది. రెండవది, వారికి ఎన్ని లోపాలున్నప్పటికిని, ఆయన యూదులతో చేసిన నిబంధనను కొనసాగించి దాన్ని ఘనపరచుతూ ఉండగా, ఆయన కనికరము ప్రదర్శించడానికి అత్యధికమైన అవకాశాన్ని అది ప్రసాదిస్తుంది. ఈ వాదనను యిలా చెప్పవచ్చు, “మన పాపాలు దేవుని మంచిగా కనుపరచుతాయి” (SEB చెప్పినట్టు).

యూదుల దుర్బీతి దేవుని నీతిని గొప్ప చేసినట్టు ఊహించుకొని, ఎదిరి యిలా కొనసాగుతున్నాడు: “ఏమందుము?” (5చి వచనం) లేక “ఏ తీర్మానానికి మనం చేరుకోవాలి?” “ఉగ్రతను చూపించు దేవుడు అన్యాయస్థదగునా?”²² (5చి వచనం). ఆ ఆలోచనను వివరించుతాను: “పోలా, నీవు దేవుని ఉగ్రతను గూర్చి మాట్లాడావు [1:18; 2:5, 8 చూడు]; (అన్యజనులపై ఆయన కనుపరచవలసియున్నట్టు) యూదులమైన మనపై దేవుడు ఉగ్రతను కనుపరచినట్టయితే, అప్పుడు ఆయన మనకు చేసిన వాగ్దానాలను నిలుపుకొనడంలో తప్పిపోయినవాడైయుంటాడు. అది ఆయనను

దుర్నీతిపరునిగా చేస్తుంది - ఆయన తప్పక నీతిమంతుడైయుండడు. దేవుడు మనలను శిక్షించడం న్యాయం కాదు!” వారు ఎంతటి పాపులైనా సరే, వారు యింకను దేవుని నిబంధన జనమైయంటారనే భావనకు యూదులు గట్టిగా అంటుకొనియున్నారు. అందునుబట్టి, వారు ఎంత దుష్టులుగా ప్రవర్తించినా, చివరిలో దేవుడు వారిని రక్షిస్తాడని వారు నమ్మికయుంచారు.

జవాబు (3:5డి, 6)

యూదులతో మాటల్లాడినప్పుడు ఈ వాస్తవ ఆక్షేపణను పోలు ఎదుర్కొనియుండవచ్చు, కాని, దాన్ని వ్యక్తపరచడానికి అతడింకను సంకటపడుతున్నాడు. క్షమాపణ చెప్పుకొనే వివరణతో అతడు తన జవాబును ఆరంభించాడు: “(నేను మనుష్యరేతిగా మాటలాడు చున్నాను)” (3:5డి). అంటే, “వారి పాపాన్ని సమర్థించుకొనడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు, ఎంతటి పరిహస స్తితికి సరులు దిగుతారో నేను నీకు చూపుతాను!” దేవుడు ఎన్నడూ దుర్నీతిపరుడు కాడని అగ్నివంటి ప్రయోగంతో తన అయిష్టాన్ని “అట్లనరాదు!” అని తెలిపాడు (6వ వచనం).

క్షుపు ఖండనముగా అతడు దీన్ని వెంటాడాడు: “అట్లయినయోడల దేవుడు లోకమునకు ఎట్లు తీర్పు తీర్పును?” (6బి వచనం). ఈ మాటలకు (1) విదితమైన భావమంది, (2) అంత స్వస్థంగా లేని అర్థం కూడ ఉంది. ఔషధికి పోలు ఏమంటున్నాడంటే, “దేవుడు దుర్నీతిపరుడైతే, ఆయన లోకానికి తీర్పు తీర్పుడానికి యోగ్యతలేనివాడైయుంటాడు. ఆయన లోకానికి తీర్పు తీర్పునని నీవు గుర్తించినందున, ²³ ఆయన నీతిమంతుడని నీవు అంగీకరించి తీరాలి.”

ఏదియోలాగున్నా, పోలు అంతకంటే ఎక్కువగానే చెప్పుతున్నాడు. ఏమంటే, యూదుల దుర్నీతి దేవుని నీతిని గొప్ప చేసిందనియు, “అయినను మంచిగా కనుపరచేదానికొరకు” దేవుడు యూదులను శిక్షించడం అన్యాయమనియు చెప్పే వాదనకు అతడు బధులిస్తున్నాడు. ఇంతకు పోలు ఏమంటాడంటే, “సాధారణమైన లోకానికి నీ రిజనింగ్ పర్తింపజేయనిమ్ము అన్యజనులు మీ కంటే అధికమైన దుర్నీతిపరులని నీవు నమ్ముతావు.” ²⁴ ఇప్పుడు, దుర్నీతి దేవుని నీతిని గొప్ప చేసినట్టయితే, అన్యజనులు అధికమైన దుర్నీతి నీ దుర్నీతికంటేను దేవుని నీతిని మరి ఎక్కువగా గొప్ప చేస్తుండాలి. అప్పుడు, ఆయన అన్యజనులకు తీర్పు తీర్పడం రెండంతల అన్యాయమౌతుంది కదా. నీ వాదనను బట్టి, దేవుడు ఎవరికి తీర్పు తీర్పులేదు. నీవు ఆయనను లోకానికి తీర్పు తీర్పు యోగ్యత లేనివానిగా చేశావు!”

పోలు జవాబును ఆలోచించిన తరువాత, యూదుని ఆక్షేపణాడైపు చూచి యిలా అనడానికి నీవు శోధింపబడవచ్చు, “ఇప్పుడు అది ఒక అపివేకమైన వాదన! ఎవడైనా అంత పరిహసాస్పదంగా ఎలా ఉండగలడు?” జీవితంలో అనేక సంగతులకు నీవు ఆధారపడలేవు, కాని నీవు దానిమీద ఆధారపడవచ్చు: జనులు తప్ప చేసినప్పుడు, హస్యాస్పదమైన వివరణలతో తమ్ముడుతాము సమర్థించుకొంటారు. ²⁵ “నాతో నుండుటకు నీవు నాకిచ్చిన ఈ స్త్రీయే ఆ వృక్షఫలములు కొన్ని నా కియ్యగా నేను తింటినని”

ఆదాము దేవునితో అన్నాడు (ఆదికాండము 3:12; నొక్కి చెప్పింది నాది). చిన్నబిడ్డ ఒక పాత్రము పగులగొట్టి, కుక్కపైపు తన చెయ్యి చూపి, “అది చేసింది” అని అంది. ఒక నవ యువకుడు కొద్ది కాలంపాటు నిలిచే ఫ్యాఫ్వన్ ప్రకారం పోవాలనే ఆపురతతో, “కాని ప్రతి ఒక్కరు దాన్ని చేస్తున్నారు” అని తన తల్లిదండ్రులతో అంటాడు! ఒక వివాహితుడు, అక్రమ సంబంధాన్ని సమర్థించుకొనడానికి, “నా భార్య నన్ను ఆర్థం చేసికోదు” అని అంటాడు. మారుమనస్య పొందడం కంటే సమర్థించుకొనడం సులభమని ఒక వ్యక్తి అన్నాడు.²⁶ Leon Morris యిలా రాశాడు, “పాపులమైన మనము మనలను మనమే సమర్థించుకోవాలనే ప్రయత్నంలో నమ్మశక్యం కానంత చాతుర్యాన్ని ప్రదర్శిస్తాం.”²⁷

ఆక్షేపణ: “పోలా, దేవుని మహిమను గూర్చి నీవు తికమకపడ్డావు!” (3:7, 8)

ఆక్షేపణ (3:7)

అది మనలను నాల్గవ ఆక్షేపణకు తెస్తుంది. 7వ వచనంలో పోలు యిలా అన్నాడు, “దేవునికి మహిమ కలుగునట్లు నా అసత్యమువలన దేవుని సత్యము ప్రబలినయొడల నేనికను పాపినైనట్లు తీర్పు పొందనేలా?”

7వ వచనంలో, “నా అసత్యము” అని పోలు పలికిన “నేను” అనే పదాన్ని ఉపయోగించాడని కొండరు గుర్తించారు. పోలు మూడు ఆక్షేపణలను ప్రవేశపెట్టి, అటు తరువాత వచనం 7లో, తన ఎదిరి యొక్క రీజనింగ్‌ను తనకే పర్తింపజేసికొన్నాడు. ఈ వచనానికి పోలు యిలాటిదేదో చెప్పాడని: “నీ పాపములు దేవుని మహిమను ప్రబలునట్లు చేసినవని నీవు అన్నావు. గనుక ఆయన నీకు తీర్పు తీర్పకూడదు. అయితే, అదే సమయంలో, నీవు నన్ను అబధికుడనని పిలుస్తున్నావు. నీ రీజనింగ్ సరియైనదైతే, నా అబధము అని పిలువబడేది కూడ దేవుని మహిమను ప్రబలునట్లు చేసేదే. అది వాస్తవమైనప్పుడు, పాపిని నీవు నన్ను ఖండించడం పరస్పరము విరుద్ధహోతుంది!”

ఈలాటి భాష్యం నిశ్చయంగా సార్థకమౌతుంది. మూల వాక్యానికి యిది ఏ మాత్రం హాని చేయదు. ఏదియెలాగున్నా, “అబధము” (అసత్యము) అనే మాటకు సంబంధించి, పోలు ప్రతి మనమ్ముడును (సందర్భంలో, ప్రతి యూదుడు), 4వ వచనంలో అన్నట్లు, అబధికుడగునని ఊహించిన ఎదిరి సూచిస్తున్నాడని నాకు తోస్తుంది. పోలు ఉత్తమ పురుషను ఉపయోగించాడనికి సంబంధించి, తన పారకులలో తాను ఒకడన్నట్టు తరచుగా సూచించుకొన్నాడు.²⁸ ఇప్పుడే వ్యక్తపరచబడినదాన్ని పోలి 7వ వచనంలోని నాల్గవ ఆక్షేపణను పోలు పలుకుతున్నాడనేది నా తలంపు (NIV; AB; CEV; NLT లను చూడు). “మన అబధం దేవుని సత్యానికి కీర్తి కలిగించి, చిట్ట చిపరికి దేవుని మహిమను అధికం చేసేదైనట్టయితే, యూదులు పాపులని నీవు [పోలు] ఎందుకు మానక నిర్వంధిస్తున్నావు?” అని యూదుల పక్షపువాది వాదిస్తున్నట్టున్నాడు.

జవాబు (3:8)

పోలు యొక్క ప్రాథమిక జవాబు ఏమంటే, 5, 7 వచనాల్లో వ్యక్తపరచబడిన ఈలాటి వాదాన్ని దాని తార్కిక తీర్మానానికి తీసికొనిపోయినట్టయితే, పాపం చేయడం మంచిదే ఎందుకంటే, చివరికి పాపము దేవుని మంచిగా ప్రదర్శిస్తుందని ఒకడు తీర్మానిస్తాడు. వచనం లిఎ-సిలో, పోలు దాన్ని ఈ విధంగా అంటున్నాడు: “మేలు కలుగుటకు కీడు చేయుదము ...” అని ఎందుకు చెప్పుకూడదు? ఈ విధంగా వ్యక్తపరచితే, ఆ రిజనింగ్ ఎవనినైనా వెనుకకు కొట్టుతుంది. చెడుగు ఎన్నడూ మంచి కాదు, మరియు పాపము ఎన్నడూ మెన్నటదడు.

“మేలు కలుగుటకు కీడు చేయుదమని” ఎవడైనా నిజంగా వాదిస్తాడా? కాని జనులు అన్నివేళలూ అదే చేస్తారు! సరిగ్గా ఈ మాటలనే వారు ఉపయోగించరు, కాని అదే దాని అడుగున నిలిచిన తత్త్వం.²⁹ నేను ఈ మాటలు ప్రాస్తు ఉండగా, “పారశాలలకొరకు డబ్బు సమకూర్చడానికి,” రాష్ట్రంలో చట్టబడ్డఘేన జారాన్ని పెంచడానికి భక్తహసోమా గవర్నర్ పొరుల అంగీకారాన్ని కోరుతున్నాడు. అతని ప్రసంగాన్ని నేను ఆలకిస్తుండగా, “మేలు కలుగుటకు కీడు చేయుదమని” 8వ వచనపు మాటలు నా మనస్సులో ప్రతిధ్వనించాయి.

“మేలు కలుగుటకు కీడు చేయుదము” అనేది ప్రాచీన కాలపు తత్త్వశాస్త్రపు పలుకై ఉంది: “ఫలితం పనిని సమర్థిస్తుంది” [The end justifies the means]. చివరి ఫలితం మేలనెనంతమట్టుకు, అలక్ష్య సాధనకు ఏమి చేశాగనేది అప్రాముఖ్యమని అనేకులు నమ్మితారు. ఒక యువకుడు పరీక్షల్లో కాపీలుకొట్టి దాన్ని సమర్థించుకుంటాడు. “ఎందుకంటే” - ఉపయోగించింది (మోసం) మంచిది కాదు, దాని “ఫలితం” పట్టబడ్డపడ్డపడం కోరడిగంది. ఒక ఉద్యోగి తన తప్పుల కొరకు యితరులను నేరస్తులుగా ఆరోపించాడు - ఎందుకంటే, ఉపయోగించినది (అబద్ధమాడడం) తప్పే అయ్యాన్నా దాని “ఫలితం” (తన ఉద్యోగాన్ని నిలబెట్టుకొనడం) అతనికి ప్రాముఖ్యం. భక్తిహినమైన ఈ తత్త్వంతో ఎన్ని దృష్టికార్యాలు శాశ్వతంగా కొనసాగుతున్నాయో దేవునికి తెలుసు.

8వ వచనం మొదటి సగంలో, “(మేము చెప్పుచున్నామని, కొండరు మమ్మును దూషించిన ప్రకారము)” (8ఖి వచనం). “మేము” అనేది “సంపాదకీయమని పిలువబడే మేము” పోలును మాత్రమే సూచిస్తుంది. అతని, అతని బోధను హేళన చేసే తన శత్రువులను గూర్చి అతడు మాటల్లడుతున్నాడు. “మేలు కలుగునట్టు కీడు చేయుదము” అని అతడు బోధించినట్టు వారు వాస్తవంగా చెప్పినట్టున్నారు. కృపపై పోలు ఉపదేశాన్ని అది సూచించవచ్చు. 5:20లో అతడేమన్నాడంటే, “పాపమెక్కడ విస్తరించేనో ఆక్కడ కృప అపరిమితముగా విస్తరించెను.” “మనం ఎంత ఎక్కువగా పాపం చేస్తామో అంత ఎక్కువగా కృప పొందుతాం - గనుక మనం చేయగల పాపమంతా చేయాలి!” అన్నట్టు యిది బోధిస్తుందని పోలు యొక్క విమర్శకులు దాన్ని వకంగా తిప్పారు (2 పేతురు 3:16ఖి చూడు). ఈలాటి తప్పుగా తెలియజేయ దూషణకరమైనదాన్ని పోలు 6:1, 2లో చర్చించాడు.

“మేలు కలుగుటకు కీడు చేయుదము” అనే ఫిలానఫీ ప్రతివాదము చేయ

పొత్రమైనట్టిదిగా హాలు తలంచలేదు. దానికి బదులు, క్లష్టమును బహు జలీయమైన ప్రతిపాదనతో అతడు తీర్మానించాడు: “అట్టివారికి శిక్షావిధి న్యాయమే” (3:8డి). అది మూల వాక్యంలో ఉన్నట్టే యిది ఉంది.³⁰ “అట్టివారికి” అనేది “మేలు కలుగునట్లు కీడు చేయుదము” అనేవారిని సూచిస్తుందో లేక దేన్ని సూచిస్తుందో తేటగా లేదు. దీనికి సంబంధించి హాలు మనస్సులో ఏమున్నా, నొక్కి చెప్పింది మాత్రం “న్యాయమే” అనేది యూదులు తాము కోరుకున్నదానంతటిని వాడించవచ్చు - అయితే, చివరికి, వారు యింకను పాపులయ్యే ఉన్నారు. దేవుడు వారిని దోషులుగా ఎంచడం ఎంత మాత్రమును అన్యాయం కాదు; అది “న్యాయమే.”

ముగింపు

మన మూల వాక్యం కొద్దిదే, కాని మన హృదయాలతో మాటలాడే ప్రతిపాదనలతో అది నింపబడింది. ఉదాహరణకు, “ప్రతి మనఘ్యదును అబద్ధికుడగును గాని దేవుడు సత్యవంతుడు కాక తీరడు” అని 4వ వచనంలో హాలు మాటలు (KJV) - “క్రిస్తవ ఖిలాసఫీ అంతటికి ప్రాథమిక సూత్రమని” John Calvin ఒప్పింపబడ్డాడు.³¹ James R. Edwards రాసిందేమంటే “అందరు అబద్ధికులనే లిఖీంచు సత్యము” కాని “దేవుడు సత్యవంతుడనే స్వేచ్ఛనిచ్చు నిరీక్షణయి” ఈ ప్రతిపాదనలో ఉంది.³² మనఘ్యలు అబద్ధికులైనపుడు సయితం దేవుడు సత్యవంతుడైయుంటాడు. మనఘ్యలు నమ్మదగినవారై యున్నఘ్యదు కూడ దేవుడు నమ్మదగినవాడైయుంటాడు. మనఘ్యలు ఆధారపడ వీలుకానివారైయున్నప్పటికిని, దేవుడు ఆధారపడదగినవాడైయుంటాడు. మనఘ్యలు నిన్న చేయి విచినసు, దేవుడు నిన్ను ఎన్నడును విడనాడడు.

మన మూల వాక్యంనుండి ప్రాముఖ్యమైన యితర సత్యాలను మనం తీసుకోవచ్చు, కాని నేను ముగిస్తుండగా, నేను ఒక వాస్తవం మీద దృష్టి నిలపగోరుతున్నా: యూదులు లేవనెత్తగల ప్రతి ఆక్షేపణకు హాలు బదులిచ్చాడు. న్యాయ స్థానాల్లో, డిఫెన్స్ లాయర్ కోర్టు వ్యవహరాలకు, “నేను ఆక్షేపిస్తున్నాను” అనే మాటలతో అంతరాయం కలిగించవచ్చు! ఆ తరువాత తాను ఆక్షేపిస్తున్నది ఎందుకో కారణాలను చెప్పాతాడు.³³ ఆక్షేపణ న్యాయ సమ్మతమని న్యాయమూర్తి తలంచినపుడు, “ఆక్షేపణ అంగీకరింపబడింది” అని అంటాడు. లేకుంటే, “ఆక్షేపణ కొట్టివేయబడింది” అని అంటాడు! ప్రతి సందర్భంలోను, యూదుల ఆక్షేపణకు సంబంధించి, దైవ ప్రేరేపితమైన జవాబు “ఆక్షేపణ కొట్టివేయబడింది” అనేదే. యూదులు ఎన్ని వాదనలను చేసినా, వారు రక్షణ యొక్క అవసరతలో ఉన్న పాపులేయని తేల్పుబడింది!

నమ్మకమైన విధేయతతో దేవుని ప్రేమకు నీవు యింకను బదులియ్యకున్నట్టయితే (యోహాను 14:15; మార్కు 16:16; రోమా 6:3-6), స్పృష్టంగా నేను నీతో మాట్లాడతాను: నీవు కోరుకున్నదంతా వాడించలేవు, కాని నీవు నశించిపోయావన్న వాస్తవాన్ని ఏదియు మార్చాలేదు. ఒకవేళ నీ ఆత్మ సంబంధమైన స్థితి అదే అయ్యంటే, నీ వాదములను కట్టిపెట్టి, దేవుని చిత్రానికి నిన్ను నీవు లోభరచుకో!

సూచనలు

^{13:9-20} సాధారణమైన రూపంలో ఉంటుంది (వచనాలు 9బి, 19బి) కాని యూదులకు అది ప్రత్యేకమైన తర్వాతమిష్టంది (9ఎ, 19ఎ, 20ఎ వచనాలు). ²Douglas J. Moo, *Romans, The NIV Application Commentary* (Grand Rapids, Mich.: Zondervan Publishing House, 2000), 103. ³ఈ పాఠంలో నా హార్టీగ్స్ జిఫ్రింగ్ జిఫ్రింగ్ John R. W. Stott, *The Message of Romans: God's Good News for the World, The Bible Speaks Today series* (Downers Grove, Ill.: Inter-Varsity Press, 1994), 95-97. ⁴*The Analytical Greek Lexicon* (London: Samuel Bagster & Sons, 1971), 317. ⁵W. E. Vine, Merrill F. Unger, and William White, Jr., *Vine's Complete Expository Dictionary of Old and New Testament Words* (Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1985), 15. ⁶This is discussed in John MacArthur, *Romans 1-8, The MacArthur New Testament Commentary* (Chicago: Moody Press, 1991), 168; Leon Morris, *The Epistle to the Romans* (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1988), 153. ⁷MacArthur, 169. ⁸James R. Edwards, *Romans, New International Biblical Commentary* (Peabody, Mass.: Hendrickson Publishers, 1992), 83. ⁹James D. Smart, *Doorway to a New Age* (New York: N.p., 1972); quoted in Morris, 153, n. 7.

¹⁰“బలమైన, శక్తిగల కాంతిని” గూర్చి చెప్పు. అది టార్క్యూకాంతి లేక మెరుపు దీపం కావచ్చు.

¹¹*The Analytical Greek Lexicon*, 314. ¹²Edwards, 83. ¹³“రద్దుచేయు” (*katargeo*) అని తర్వాతమా చేయబడిన గ్రీకు పదం సంయుక్త పదం. *Ergon* ష్టూట్‌రేక్సింపషన్ (a) మరియు పొచ్చు చేయబడినది *katake*లో. అంతే, “పనిచేయకుండ చేయు” అనేది ప్రాథమిక అర్థం. (Morris, 155, n. 17). ¹⁴“Will it” అనేది మూల వాక్యంలో లేదు (KJV చూడు). గ్రీకులో జాబు యిమిడియస్కుదున తర్వాతమారులు దీనిని చేరారు. ¹⁵*Pistis* (“విశ్వాసము”) అనేది కొన్నిపార్శ్వ “విశ్వాసముతో నిండుకొనిని” అనే భావంతో తర్వాతమా చేయబడింది. ¹⁶Edwards, 88. ¹⁷గ్రీకులో “దేవుడు” అనే పదం లేదు కఱాలంబి విధానంలో దేవుని నామమను పది ఆళ్ళులు గలవారు ఉపయాగించినట్టు పోలు ఉపయాగించలేదు. ¹⁸నీవు ఉన్న ప్రాంతంలో కఱాలంబి ప్రయోగం ఉండవచ్చు. ¹⁹“దావీదు బత్తెలు యెద్దుకు వెళ్లిన తరువాత నాతాను ప్రవక్త అతని యొద్దుకు వచ్చినప్పుడు దావీదు రచించిన కీర్తన” అని కీర్తన 51 ప్రారంభంలో వివరించాడి. ఈ కథ 2 సమాయీలు 12:1-15లో కన్పిస్తాంది. ²⁰Moses E. Lard, *Commentary on Paul's Letter to Romans* (Lexington, Ky.: N.p., 1875; reprint, Delight, Ark.: Gospel Light Publishing Co., n.d.), 103.

²¹“Demonstrates” అనే పదం (*sunistemi*మండి) తర్వాతమా చేయబడింది. (*Sun* అంటే [“తో”] - ఒక ప్యాక్టిని మరియునికితి పిలుపుయం చేయు (“కంపి ఉంచు”) అనుకూలమైన విధానంలో. “మన నీతి ... దేవుని నీతిని స్థాపించి కనుపెరచుతుంది” అని AB అన్నది. ²²“Is He?” అనే ప్రయోగం గ్రీకులో అమరికలోనే గుర్తుపెయింది. ²³ఆదికాండము 18:25 చూడు. ²⁴2:1 చూడు. ²⁵పినువారు గుర్తుంచగల ఉదాహరణము ఉపయాగించు. ²⁶Adapted from Bruce Barton, David Veerman, and Neil Wilson, *Romans, Life Application Bible Commentary* (Wheaton, Ill.: Tyndale House Publishers, 1992), 63. ²⁷Morris, 161. ²⁸Ibid., 157-58. ²⁹ఈ భాగంలోను, తదుపరి వాక్య భాగంలోను వినువారికి పరిచయమైన ఉదాహరణను ఉపయాగించు. ³⁰*The Interlinear Greek-English New Testament: The Nestle Greek Text with a New Literal English Translation by Alfred Marshall* (London: Samuel Bagster & Sons, 1958), 610.

³¹John Calvin, *The Epistle of Paul the Apostle to the Romans*, trans. and ed. John Owen (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1948), 116. ³²Edwards, 85.

³³నీ ప్రాంతంలోని కోర్టు విధానమను అవసరమను బట్టి ఉపయాగించు.